

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Оцінка інфляції за липень 2015 року

Після стрімкого уповільнення споживчої інфляції протягом травня-червня в липні відбулося зниження вартості споживчого кошика на 1.0%, яке майже цілком визначалося сезонним чинником. Рівень інфляції в річному вимірі знизився до 55.3%.

Основний внесок (-1.1 в. п.) у зміну індексу споживчих цін (далі – ІСЦ) обумовило зниження цін на сирі продукти харчування переважно через сезонне насичення продовольчого ринку овочами та фруктами нового врожаю. Продовжилося також послаблення впливу курсового чинника – курс гривні стабілізувався на рівні 21-22 гривень до долара США, унаслідок чого тривало зниження інфляційних очікувань. Крім того, у результаті здешевлення нафти на світових ринках розпочалося зниження цін на пальне на внутрішньому ринку.

Базовий ІСЦ знизився на 0.1% за липень переважно завдяки здешевленню одягу та взуття на 4.7%. Хоча зниження цін на одяг та взуття є типовим явищем для липня, цього року воно було суттєвішим через подальшу корекцію цін на фоні стабілізації валютного ринку та стриманий споживчий попит.

Зростання адміністративно регульованих цін продовжило сповільнюватися та становило 0.8% за липень.

Індекс цін виробників (далі – ІЦВ) підвищився на 2.0% за липень переважно за рахунок суттєвого збільшення цін у постачанні електроенергії на 7.8% за місяць. Приріст ІЦВ у річному вимірі продовжував знижуватися – до 37.0% (з 51.7% у березні).

У липні на споживчому ринку продовжилося послаблення інфляційного тиску – **вартість споживчого кошика знизилася на 1.0% за місяць**. У річному вимірі інфляція уповільнилася до 55.3%.

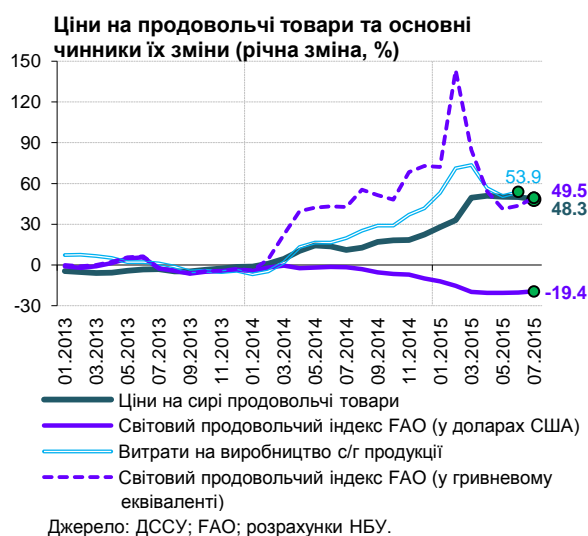
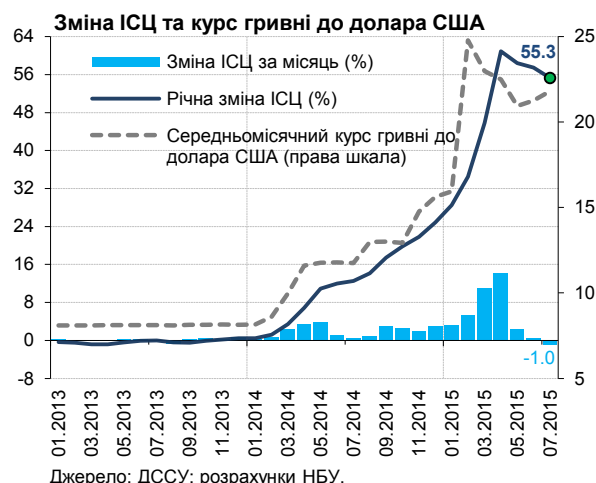
Завдяки сезонному збільшенню пропозиції на продовольчому ринку (насамперед овочевої продукції) суттєво знизилася ціни на сирі продукти (на 3.5%), що зумовило основний внесок (-1.1 в. п.) у зміну ІСЦ за липень. За вирахуванням внеску сезонного чинника ІСЦ також знизився, хоча й несуттєво (на 0.1%).

Знизилася ціни на всі види овочів (у цілому на 21.6%), що пов'язано з впливом сезонного чинника. Характерною для липня була також динаміка цін на фрукти, що знизилася на 6.1%.

Водночас зросли ціни на м'ясо (на 2.0% за місяць), що пов'язано насамперед з подорожчанням свинини на 4.4%, зокрема через активізацію попиту експортоорієнтованих переробників. Серед компонентів м'яса стриманими темпами дорожчало лише м'ясо птиці (на 0.3%), зокрема через обмеження Росії на ввезення курятини до Криму, уведені на початку липня.

Додатковий низхідний тиск на вартість сирих продуктів обумовлювало тривале зниження цін на світових продовольчих ринках.

Крім того, спостерігалось подальше послаблення дії курсового чинника. Укріплення гривні в березні – травні та відносна стабільність на валютному ринку протягом червня-липня обумовили подальше зниження впливу вторинних ефектів від девальвації гривні на початку 2015 року та сприяли зниженню девальваційних та інфляційних очікувань. Одночасно посилювався низхідний тиск на ціни, зумовлений звуженням

споживчого попиту, що обумовило зниження цін на непродовольчі товари та стримувало зростання вартості послуг (без урахування послуг, вартість яких регулюється адміністративно).

Так, вартість непродовольчих товарів за звітний місяць зменшилася на 1.7% (подорожчання в річному вимірі сповільнилося до 44.5%). Зокрема, відбулося суттєве зниження цін на одяг і взуття (на 4.7%), що лише частково обумовлене сезонним чинником. Сезонно скориговане здешевлення такої продукції становило 2.3%, що вказує на реалізацію відкладених ефектів ревальвації гривні в березні – травні на фоні слабого споживчого попиту.

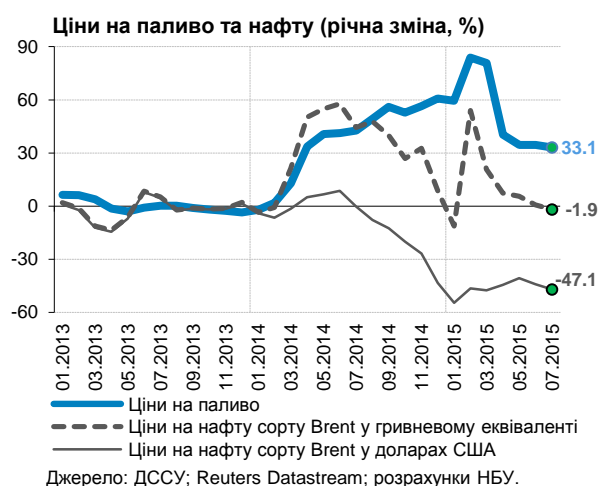
Зростання цін на послуги (за винятком послуг, вартість яких регулюється адміністративно) продовжилося незначними темпами (0.7% за місяць) та було наслідком перенесення зростання витрат на заробітну плату та енергоносії. Приріст цін на послуги в річному вимірі п'ятий місяць поспіль утримувався на рівні близько 17% та був найнижчим серед основних складових ІСЦ.

Як наслідок, базовий ІСЦ за липень знизився на 0.1% (за вирахуванням сезонного чинника – зріс на 0.2%). У річному вимірі базова інфляція сповільнилася до 43.8%.

Зростання адміністративно регульованих цін продовжило сповільнюватися до 0.8% за липень (з 1.7% за червень). Насамперед суттєво знизилися темпи зростання тарифів на послуги ЖКГ (до 0.2% за липень з 1.2% за червень), а також цін на тютюнові вироби (до 0.8% з 2.8% відповідно). Водночас прискорилося подорожчання алкогольних напоїв (до 3.2% за липень з 1.7% за червень), що пов'язано з підвищенням розміру мінімальних роздрібних (а також оптово-відпускних) цін на окремі види алкогольних напоїв (зокрема на горілку – на 25.1%)¹. Крім того, у липні також почала діяти законодавча норма щодо віднесення пива до алкогольних напоїв, що обумовить необхідність отримання ліцензії та встановлення реєстраторів розрахункових операцій для його роздрібною реалізації.

Вартість палива на внутрішньому ринку знизилася на 0.2% за місяць, а в річному вимірі зростання цін на паливо уповільнилося до 33.1%. Зважаючи на стрімке зменшення світових цін на нафту наприкінці липня та присутність певного часового лагу їх перенесення на внутрішні ціни, очікується посилення цієї тенденції в серпні.

Індекс цін виробників підвищився на 2.0% за липень переважно за рахунок суттєвого збільшення цін у постачанні електроенергії (на 7.8%). Приріст ПЦВ у річному вимірі уповільнився до 37.0% у липні (з 51.7% у березні).

¹ З 11 липня 2015 року.

Також прискорилося зростання цін у добуванні металевих руд – до 4.6% за липень (1.2% у червні), що спричинено частковою корекцією вартості руд на світових ринках (зростання на 20.3% за травень-червень) після досягнення у квітні мінімуму з 2008 року.

Підвищилися ціни також у окремих галузях переробної промисловості, зокрема в харчовій – на 0.6% (насамперед через подорожчання виробництва напоїв на 3.5% та виробництва м'яса і м'ясопродуктів на 2.2%). Водночас спостерігалось зниження цін у металургії та в хімічній галузі (на 0.5% та 0.8% відповідно) під впливом зменшення вартості сталі (на 0.9% за місяць), а також сезонного здешевлення мінеральних добрив (зокрема аміаку – на 1.5%) на світових ринках. Також знизилися ціни у виробництві коксу та коксопродуктів (на 0.9%), що пов'язано з підвищенням виробничої активності в цій галузі за одночасного зниження такої активності в металургії, яка є основним споживачем коксу². Як наслідок, ціни загалом по переробній промисловості зросли лише на 0.2% за місяць.

² Середньодобове виробництво коксу в липні підвищилося на 3.7% порівняно з червнем та на 8.0% порівняно з травнем, тоді як середньодобове виробництво сталі знизлося на 9.7% порівняно з червнем та на 14.1% порівняно з травнем.

Додаток

Зміна цінних індексів та внески компонентів у зміну ІСЦ та ІЦВ*					
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)					
	частка ІСЦ, %	зміна за липень		зміна за рік	
		зміна, %	внесок у зміну ІСЦ, в. п.	зміна, %	внесок у зміну ІСЦ, в. п.
Індекс споживчих цін	100.0	-1.0	-1.0	55.3	55.3
Базова інфляція	46.8	-0.1	-0.1	43.8	21.0
Небазова інфляція	53.2	-1.7	-0.9	66.3	34.3
сирі продукти	28.3	-3.5	-1.1	48.3	13.7
адміністративно регульовані тарифи та ціни	22.5	0.8	0.2	89.2	19.9
паливо	2.4	-0.2	0.0	33.1	0.7
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)					
Продукти харчування та безалкогольні напої, у т. ч.:	50.8	-2.0	-1.0	49.9	25.4
хліб та хлібопродукти	8.1	-0.5	0.0	65.5	5.3
хліб	3.0	0.0	0.0	62.2	1.9
борошно пшеничне	0.5	-3.2	0.0	63.2	0.3
м'ясо та м'ясопродукти	11.6	2.0	0.2	32.3	3.8
риба та продукти з риби	3.5	-0.7	0.0	61.0	2.1
молоко	1.9	-0.1	0.0	24.2	0.5
яйця	1.1	-5.5	-0.1	67.0	0.8
олія та жири	4.7	0.3	0.0	51.8	2.4
інші їстівні жири	1.1	1.6	0.0	41.6	0.4
фрукти	3.4	-6.1	-0.2	75.4	2.6
овочі	4.2	-21.6	-0.9	41.6	1.7
картопля	1.2	-19.3	-0.2	15.0	0.2
цукор	1.6	1.9	0.0	21.7	0.4
Алкогольні напої, тютюнові вироби	6.9	1.7	0.1	38.1	2.6
Одяг і взуття	7.1	-4.7	-0.3	32.4	2.3
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	11.3	0.2	0.0	147.8	16.7
квартирна плата	1.3	0.7	0.0	6.5	0.1
гаряча вода	0.4	0.0	0.0	73.0	0.3
природний газ	2.3	0.0	0.0	453.4	10.4
центральне опалення	1.8	0.0	0.0	47.7	0.8
Транспорт	5.1	0.2	0.0	37.3	1.9
паливо і мастила	2.4	-0.2	0.0	33.1	0.8
залізничний пасажирський транспорт	0.2	1.0	0.0	26.6	0.1
автотранспортний пасажирський транспорт	1.6	0.5	0.0	36.2	0.6
Зв'язок	3.3	0.1	0.0	6.6	0.2
Освіта	1.3	0.7	0.0	18.3	0.2
<i>Інші</i>	<i>14.2</i>	<i>-</i>	<i>0.2</i>	<i>-</i>	<i>5.9</i>
Компоненти ІЦВ					
	частка ІЦВ, % **	зміна за липень		зміна за рік	
		зміна, %	внесок у зміну ІЦВ, в. п.	зміна, %	внесок у зміну ІЦВ, в. п.
Індекс цін виробників	100.0	2.0	2.0	37.0	37.0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	13.0	1.6	0.2	42.8	5.5
Добування кам'яного вугілля	3.2	0.1	0.0	32.4	1.0
Добування сирої нафти та природного газу	2.6	-0.4	0.0	125.4	3.3
Добування металевих руд	6.1	4.6	0.3	14.8	0.9
Переробна промисловість	68.2	0.2	0.2	37.4	25.4
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.5	0.6	0.1	44.7	9.6
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.7	-0.5	0.0	32.9	1.2
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3.9	-0.8	0.0	50.7	2.0
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	4.8	0.7	0.0	40.0	1.9
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	19.2	-0.5	-0.1	33.3	6.4
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	3.2	0.4	0.0	13.0	0.4
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	18.8	7.0	1.6	32.6	6.1
* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків, наведених у таблицях, може не дорівнювати загальному значенню у зв'язку з округленнями.					
** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2014 рік.					